

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Ndc/6/2023
Identifikačné číslo spisu: 8522200499
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:8522200499.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: W. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Sv. R. XXX/X, P., zastúpený JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o., Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, IČO: 47 445 092 proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 58Cr/1/2023, o nesúhlase Okresného súdu Bratislava V s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Nesúhlas Okresného súdu Bratislava V s postúpením sporu Okresným súdom Stará Ľubovňa je dôvodný.

Na prejednanie sporu vedeného na Okresnom súde Bratislava pod sp.zn. 58Cr/1/2023 je príslušný Okresný súd Stará Ľubovňa.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava predložil spor vedený na tomto súde pod sp.zn. 58Cr/1/2023 podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti z dôvodu nesúhlasu s postúpením sporu Okresným súdom Stará Ľubovňa. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že ide o spor, kde sa žalobca domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 45 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a v zmysle § 19 písm. d) CSP má správne byť miestne príslušným Okresný súd Stará Ľubovňa. Súčasne poukázal na uznesenia najvyššieho súdu pod sp. zn. 4Ndc/9/2022 a 9Ndc/12/2022.

2. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Bratislava V a Stará Ľubovňa podľa § 43 ods. 2 CSP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, prejednal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava V s postúpením sporu je dôvodný.

3. Podľa § 19 písm. d) CSP popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania.

4. Podľa § 20 písm. e/ CSP namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania, ak ide o konanie v sporoch týkajúcich sa rozhodcovského konania okrem spotrebiteľského rozhodcovského konania; ak sa miesto rozhodcovského konania nenachádza na území Slovenskej republiky, na konanie je príslušný súd, v ktorého obvode má žalovaný adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu; ak žalovaný nemá v Slovenskej republike adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu, na konanie je príslušný súd, v ktorého obvode má žalobca adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu.

5. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

6. Podľa § 43 ods. 1 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

8. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie najvyšší súd uvádza, že vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offio nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel; vnútroštátny súd má túto povinnosť tiež vtedy, ak preveruje svoju miestnu príslušnosť (C-243/08 Pannon GSM Zrt. v Erzsébet Sustikné Győrfi).

9. Okolnosti a tvrdenia v žalobe naznačujú, že žalobca v základnom právnom vzťahu s dodávateľom mal (fakticky) vystupovať ako spotrebiteľ (nepodnikateľ), čím sa spochybňuje pravdivosť niektorých údajov v zmluve o úvere.

10. Pre posúdenie, či žalovaný je alebo nie je spotrebiteľom a či žalobcom uplatnený nárok je alebo nie je nárokom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy, nepostačuje, že v úverovej zmluve, prípadne v zmenke žalobca ako veriteľ, ktorý jej text vypracoval, uviedol údaje žalovaného zo živnostenského registra (sp. zn. 3Obdo/14/2017). Preto samotná skutočnosť, že žalobca je v zmluve označený okrem adresy, aj údajmi zo Živnostenského registra a že mu bol úver poskytnutý na podnikateľské účely, v zásade nevylučuje spotrebiteľský charakter predmetného záväzkového vzťahu. Uvedené je postačujúce pre záver o existencii spotrebiteľskej zmluvy pre účely uplatnenia osobitnej miestnej príslušnosti danej na výber podľa ustanovenia § 19 písm. d) CSP.

11. Pre stanovenie súdnej príslušnosti je napokon vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to akej súdnej ochrany sa dovoľáva. Z obsahu predloženej žaloby (č.l. 1) je zrejmé, že žalobca sa proti žalovanému domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku v súlade s § 45 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Vôľou žalobcu je vyvolanie konania, v rámci ktorého súd preskúma rozhodcovský rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vymedzenom zákonom č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Súdom príslušným na konanie a rozhodovanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania je popri všeobecnom súde žalovaného aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom (§ 19 písm. d) CSP), teda v danom prípade Okresný súd Stará Ľubovňa.

12. V okolnostiach daného prípadu nejde o prípad prejudikovania meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o skutočnosti odôvodňujúce určenie miestnej príslušnosti ako podmienky konania všeobecného súdu. Ak sa žalobca stavia do pozície spotrebiteľa a ak je toto tvrdenie sporné, je úlohou protistrany dokázať opak a následne povinnosťou súdu si po vykonanom dokazovaní zodpovedať predbežnú otázku, či považuje vec za konanie so spotrebiteľom, a to bez ohľadu na tvrdenie rozhodcu. Vyhodnotenie vzťahu medzi stranami je vecou rozhodnutia samotného súdu na základe dôkazných tvrdení a preukázaní prostredníctvom prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2022 sp. zn. 9Ntc/12/2022).

13. Vzhľadom na uvedené je neakceptovateľné, aby ustanovenie § 19 písm. d) CSP bolo vykladané spôsobom v zásade znemožňujúcim dosiahnutie účelu, ktorému úprava ochrany spotrebiteľa ako celok slúži (m. m. IV. ÚS 57/2012). Súhlasom s postúpením sporu na Okresný súd Bratislava V by sa minul účinok široko koncipovanej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa, pretože by sa tým vylúčila možnosť spotrebiteľa (žalobcu) využiť procesným právom predpokladanú výhodu „domáceho“ súdu v osobitnej miestnej príslušnosti danej jej na výber, ktorá je daná predovšetkým z dôvodu zabezpečenia čo najväčšej šetrnosti k ekonomicky slabšej strane spotrebiteľského vzťahu.

14. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava V s postúpením sporu Okresným súdom Stará Ľubovňa je dôvodný a na prejednanie sporu je príslušný Okresný súd Stará Ľubovňa.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.